

Søndre Helgeland Miljøverk

Prosjektutvikling

SHMIL-kommuner

Februar 2021

1 INNLEDNING

Dette prosjektutviklingsnotatet er ment å gi litt rammer og ideer til en forvaltningsrevisjon av Søndre Helgeland Miljøverk (SHMIL). SHMIL er et interkommunalt selskap eid av 11 Helgelandskommuner; Alstadhaug, Brønnøy, Dønna, Grane, Hattfjelldal, Herøy, Leirfjord, Sømna, Vefsn, Vega og Vevelstad. Dette prosjektutviklingsnotatet har til hensikt å hjelpe kontrollutvalgene i kommunene til å utforme en bestilling av en prosjektplan samt å klargjøre prosessen for hvordan en forvaltningsrevisjon kan samkjøres mellom flere kommuner.

1.1 Bestillingsprosessen

Dette prosjektutviklingsnotatet har til hensikt å hjelpe kontrollutvalgene i kommunene til å peke på tema de synes er interessant å undersøke og bestille en forvaltningsrevisjon av selskapet og eventuelt en eierskapskontroll.

Når kommunene har gjort sine bestillinger utarbeides det en felles prosjektplan for forvaltningsrevisjon av selskapet, basert på bestillingene fra alle kontrollutvalgene. Denne prosjektplanen skal godkjennes i samtlige kontrollutvalg.

1.2 Eierskapskontroll

I den nye kommuneloven er ikke eierskapskontroll knyttet til forvaltningsrevisjon i selskap slik det var tidligere gjennom en selskapskontroll. Derfor kan det gjennomføres en forvaltningsrevisjon i selskap uten at det gjennomføres en eierskapskontroll.

I utgangspunktet handler en eierskapskontroll om hvordan den enkelte kommune som eier ivaretar sine eierinteresser i selskaper. SHMIL er et interkommunalt selskap og da er det også aktuelt å se på hvordan kommunene i fellesskap utøver eierskapet i representantskapet som er arenaen for felles utøvelse av eierskapet.

En eierskapskontroll er rettet mot den enkelte kommune og kan gjennomføres uavhengig av de andre kommunene.

1.3 Forvaltningsrevisjon

I en forvaltningsrevisjon vil selskapet være den enheten som revideres. Revisjon Midt-Norge SA har de siste årene gjennomført flere forvaltningsrevisjoner av avfallsselskap. I tabellen under er de ulike revisjonene med tema listet opp.

Selskap	År	Antall kommuner	Tema i forvaltningsrevisjonen
HAMOS forvaltning IKS	2016	7/11	<ul style="list-style-type: none"> • Skille mellom kommersiell og monopoldrift • Organisatorisk skille mellom ledende roller i konsernet • Tømmerrutiner, hytterrenovasjon og differensiering av gebyr • Delegering av myndighet til å kreve inn gebyr
Envina IKS	2016	3/3	<ul style="list-style-type: none"> • Skille mellom kommersiell og monopoldrift • Organisatorisk skille mellom ledende roller i konsernet • Delegering av myndighet til å kreve inn gebyr • Hytterrenovasjon
Innherred renovasjon IKS	2019	9/10	<ul style="list-style-type: none"> • Om beregning av gebyr er i tråd med selvkost • Differensiering av gebyr • Handlingsrom for dispensasjoner (fritak og reduksjon av gebyr) • Delegering av myndighet til å kreve inn gebyr • Arbeid med å begrense avfall, avfallsgjenvinning, utviklingsarbeid og tilpasning til framtidige krav (beskrivende)
Midtre-Namdal avfalls-selskap IKS	2019	10/13	<ul style="list-style-type: none"> • Om beregning av gebyr er i tråd med selvkost • Differensiering av gebyr • Fritak og reduksjon av gebyr • Arbeid med å begrense avfall • Avfallsgjenvinning • Sikring av deponi • Utviklingsarbeid og tilpasning til framtidige krav
Fosen Renovasjon IKS	2020	3/3	<ul style="list-style-type: none"> • Om beregning av gebyr er i tråd med selvkost • Differensiering av gebyr • Fritak og reduksjon av gebyr • Arbeid med å begrense avfall og avfallsgjenvinning

Det er også andre tema som kan være aktuelle. I behandlingen av en av selskapskontrollene ble det pekt på at renovasjonsselskapets transaksjoner med datterselskap kunne være interessant å undersøke for å finne ut om konkurransen med andre aktører på næringsavfall (konkurransesuttatt virksomhet) skjer på like vilkår.

Videre er interkommunale selskaper underlagt lov om offentlige anskaffelser, som også kan være et tema.

En rask gjennomgang av forvaltningsrevisjoner som finnes i forvaltningsrevisjonsregisteret viser at selvkost og innkjøp er tema som går igjen.

Etter å ha gjennomført flere selskapskontroller av renovasjonsselskap ser vi at noen andre forhold kan være interessante å se på. Det kan være:

- Samarbeid mellom renovasjonsselskaper (SHMIL er med i SeSammen samarbeidet). Flere av selskapene i SeSammen jobber med å samordne renovasjonsforskrifter med tanke på felles sorteringsanlegg, felles innkjøp av dunker og felles eierskap i datterbedrifter)
- Forholdet til datterselskap som håndterer næringsavfall herunder krav til kildesortering, gjenbruk og samarbeid
- Fysisk arbeidsmiljø for renovatører (forurensning, tunge løft (?), tiltak for å forbedre og effektivisere avfallshenting)
- Tilrettelegging for gjenbruk og gjenvinning. (EUs mål om materialgjenvinning fra husholdningsavfall på 65 prosent i 2035)
- Viderelevering av ulike fraksjoner sortert avfall (<https://avfallsbransjen.no/2021/02/02/truer-avfallsaktorer-med-straфф/>)
- Innrapportering av avfallsstatistikk. Her har det kommet strengere krav.

1.4 Valg av tema

Det er tidligere gjennomført selskapskontroller hvor noen kommuner velger å ha med eierskapskontroll og andre ikke. Dette er uproblematisk fordi en eierskapskontroll har kommunen som revidert enhet. Hvis flere kommuner ønsker å ha en eierskapskontroll er det også aktuelt å ta med utøvelse av felles eierskap i representantskapet.

Når det gjelder forvaltningsrevisjonen i selskapet SHMIL oppfordrer revisor kontrollutvalgene til å velge 3-5 tema som de ønsker skal inngå i forvaltningsrevisjonen. Aktuelle tema som listes opp i dette notatet er ikke uttømmende, slik at det er mulig å spille inn nye tema. Temaene i dette notatet har ulikt omfang og det er også mulig å tenke seg at deler av et tema kan være

aktuelt. Med tanke på at det skal lages et felles prosjekt for eierkommunene kan det være lurt at kontrollutvalgene prioriterer temaene.

Steinkjer 03.02.2021

Margrete Haugum

forvaltningsrevisor